

جلسه ۷۵
طبق ماده ۱۹۸
آئین نامه مجلس شورای ملی

۱۲ مه‌رم‌ماه ۱۳۴۷
۱۳ رجب ۱۳۸۸
۶ اکتبر ۱۹۶۸
یکشنبه

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز یکشنبه (۱۴) مهر ماه ۱۳۴۷

فهرست مطالب

<p>۳ - اجرای مراسم تحلیف بوسیله چهارنفر از نمایندگان .
۵ - اعلام وصول و قرائت ۱۸ فقره نامه رسیده از دولت در اجرای قانون نحوه خرید ماشین آلات .
۶ - بیانات بعد از دستور آقایان: روحانی - دکتر خطیبی .
۷ - تعیین دستور و موقع جلسه بعد - ختم جلسه .</p> | <p>۱ - قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
۲ - بیانات آقای رئیس بمناسبت افتتاح دوره اجلاس ۴۷ - ۴۸ مجلسین و سانحه زلزله خراسان .
۴ - تصویب صورت جلسه ۴۰ تیر .</p> |
|---|--|

مجلس ساعت یازده و یازده دقیقه صبح بریاست آقای عبدالله ریاضی تشکیل گردید

کاشانی - دکتر صاحب‌قلم - دکتر عدل طباطبائی - مهندس غطائی - اهری .

غائبین درای - آقایان :

دکتر سعید حکمت - پردلی (هر کدام یک رأی) .
۲ - بیانات آقای رئیس بمناسبت افتتاح دوره اجلاس ۴۷ - ۴۸ مجلسین و سانحه زلزله خراسان .
رئیس - اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر در این روز خسته و میمون که مصادف با میلاد مسعود مولای متقیان علی بن ابیطالب پیشوای بزرگ اسلام و عید مذهبی ما مسلمانان است بمیمنت و مبارکی دوره اجلاس سال ۴۸ - ۴۷ مجلسین را افتتاح فرمودند .

بدو لازم میدانند این عید سعید را که یکی از اعیاد بزرگ اسلامی است بمعوم همکاران محترم و هم میهنان عزیز تبریک گفته و توفیق و سعادت همگان را از درگاه خداوند قادر متعال مسئلت نماید .
تصادف این عید سعید را با آغاز اجلاس جدید

۱ - قرائت اسامی غائبین جلسه قبل

رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود .
غائبین با اجازه - آقایان :

دکتر الموتی - مهندس ارفع - تهرانی - حی - خواجه‌نوری - دکتر رفیعی - دکتر سبزواری - دکتر علمی تهرانی - مهندس عدل - دکتر غنی - دکتر فریور - فولادوند - دکتر کلالی - کیوان - مانی - مرندی - مهندس معینی‌زند - موسوی‌ماکوئی - دکتر وفا - دکتر بلخی‌بزدی - دهبیم - بانوجهانبانی .

غائبین بی اجازه - آقایان :

بخشیار بختیاریها - پرویزی .
دیر آمده و زود رفته با اجازه آقای :

دکتر خطیبی (یک ساعت) .

غائبین مریض - آقایان :

دکتر برومند - ساکینیان - سرتیب‌پور - سلیمانی

بغال نیک گرفته و اطمینان دارد که نمایندگان محترم مجلس شورای ملی در آینده بیش از پیش در اجرای منویات خردمندان شاهنشاه آریامهر در راه خدمت بمملکت موفق و منصور خواهند بود (انشاءالله).

چنانکه ملاحظه فرمودید فرمایشات حکیمانسه شاهنشاه آریامهر همچنان امید بخش و سرشار از نوید برای بوجود آوردن ایرانی آبادتر و جامعه و ملتی مترقی تر و پیشرفته تر بود.

نمایندگان دوره ۲۲ قانونگذاری افتخار دارند که به پیروی از نیات رهبر خردمند خویش در طی سالی که از عمر این مجلس گذشته است در اجرای هدفهای مقدس شاه و مردم با عزمی راسخ گام برداشته و در راه به ثمر رسانیدن اصول انقلاب از هیچگونه کوشش و فداکاری فروگذار نکرده اند (صحیح است) و اکنون نیز یقین دارد که کماکان با قلبی آکنده از امید و ایمان و اعتقادی متین و استوار در انجام وظایف خویش خواهند کوشید تا وظیفه خود را در قبال شاهنشاه معظم و ملت ایران با امانت و صمیمیت و سربلندی ادا نمایند (انشاءالله).

چون امروز اولین جلسه دوره اجلاس آینده ما است لازم میدانم از واقعه مولمه ای که در شهر یورما در ناحیه خراسان اتفاق افتاد و قلب هر ایرانی را جریحه دار کرد (صحیح است) توجه عموم همکاران عزیز را جلب کنم. این واقعه همانطور که خانمها و آقایان اطلاع دارند نه تنها فرد فرد مردم ایران را متأثر و متألم کرد بلکه تمام مردم دنیا را متأثر کرد (صحیح است) از هر گوشه کشور و در هر لباسی مردم ایران واقعاً همبستگی خودشان را در این واقعه مولمه به مصیبت زدگان نشان دادند (صحیح است) و همانطور که شاهنشاه معظم امروز در فرمایشات خودشان در مجلس سنا فرمودند واقعاً همبستگی ملت ایران را یکدیگر در لوای شاهنشاه معظم نشان میدهند (صحیح است) جای بسی افتخار است برای ما ملت ایران که واقعاً اینطور مردم بفکر یکدیگر هستند در همان ساعات اولی که خبر این واقعه موله رسید از اطراف و اکناف مملکت هر کسی در هر شأن و مقامی که بود خود را برای کمک به آسیب دیدگان آماده و

آلم این دردمندان تخفیف پیدا بکنند و این مردم بتوانند از این بلاهایی که فعلاً گریبان گیرشان هست نسکین بیابند با اجازه همکاران محترم در نظر است که فردا به اتفاق سه نفر از لیبرهای فراکسیون ها آقای خواجه نوری و آقای رامبد و آقای پزشکپور نمایندگی از طرف نمایندگان محترم بمحل برویم و آنجا از هموطنان آسیب دیده بازدید می بکنیم و انشاءالله در مراجعت شاید آقایان بتوانند وضع آنجا را بهتر از آنچه در روزنامه ها خوانده اند و یا شنیده اند تشریح بکنند.

۳- تصویب صورت جلسه ۳۰ تیرماه

رئیس - صورت جلسه روز یکشنبه سیام تیرماه بین خانمها و آقایان توزیع شده است نسبت به این صورت جلسه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت جلسه قبل تصویب میشود.

۴- اجرای مراسم تحلیف بوسیله چهار نفر از نمایندگان

رئیس - وارد دستور میشویم از آقایان دکتر ولی الله مغطی و خانم صدرالملوک بزرگ نیا و آقای ابراهیم مدرسی و آقای خسروی کردستانی خواهش میکنم برای مراسم تحلیف تشریف بیاورند.

در این موقع کلام الله مجید را با احترامات لازمه بتلاز جمله آورده و عموم حضار قیام نمودند و آقای مدرسی قسم نامه را شرح ذیل قرائت و خانم صدرالملوک بزرگ نیا و آقایان دکتر مغطی و خسروی کردستانی عیناً تکرار نموده و امضاء کردند.

اما اشخاصی که در ذیل امضاء مینمائیم خداوند را شهادت میطلبیم و بقرآن قسم یاد میکنیم مادام که حقوق مجلس و مجلسیان مطابق قانون اساسی محفوظ و مجری است تکالیفی را که بما رجوع شده است مهما امکان با کمال راستی و درستی و جد و جهد انجام بدهیم و نسبت باطی حضرت شاهنشاه مقتبوع، عادل، مفخم خودمان صدیق و راستگو باشیم و با اساس سلطنت و حقوق ملت خیانت ننمائیم و هیچ منظوری نداشته باشیم جز فواید و مصالح دولت و ملت ایران.

۵- اعلام وصول و قرائت فقره نامه رسیده از دولت

در اجرای قانون نحوه خرید ماشین آلات

رئیس - نامه هائی از دولت رسیده است برای

اطلاع خانمها و آقایان قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ساحت مقدس مجلس شورای ملی با رعایت ماده واحده قانون نحوه خرید ماشین آلات و سایر لوازم برای اجرای طرحهای مصوب برنامه های عمرانی کشور، مصوب ۲۴ خرداد ماه ۱۳۴۵ موافقت نامه اعتباری بمنظور تأمین قسمتی از هزینه کالا های مورد نیاز شرکت ملی نفت ایران (طرح شاه لوله گاز) که جمع کل هزینه ارزی آن بالغ بر بیازده میلیون و پانصد هزار (۱۱۵۰۰۰۰۰) لیره استرلینگ است با مؤسسه کلاین ورت - بنسون لیمیتد انگلستان در تاریخ ۴۷/۵/۸ (۳۰ ژوئیه ۱۹۶۸) منعقد گردیده است اعتبار مذکور در چهارده قسط متساوی ششماه بصورت سفته باز پرداخت میگردد و به مانده اقساط بازپرداخت نشده بهره ای از قرار ۵/۵ درصد در سال تعلق خواهد گرفت و سررسید اولین قسط دو سال بعد از امضای موافقت نامه میباشد. این گزارش در اجرای تبصره (۲) ماده واحده فوق الذکر تقدیم میگردد.

امیرعباس هویدا

ساحت مقدس مجلس شورای ملی

بارعایت ماده واحده قانون نحوه خرید ماشین آلات و سایر لوازم برای اجرای طرحهای مصوب برنامه های عمرانی کشور، مصوب ۲۴ خرداد ماه ۱۳۴۵ موافقت نامه اعتباری بمنظور تأمین هشتاد درصد هزینه های ارزی خرید دستگاه بازوبسته کردن شیرهای اصلی مورد نیاز طرح شاه لوله گاز که جمع کل هزینه ارزی آن بالغ بر ۳۰،۹۵۹،۷۰ دلار آمریکا است با شرکت لاین امریکا در تاریخ ۲۹ ژوئیه ۱۹۶۸ منعقد گردیده است و اعتبار مذکور در ده قسط متوالی متساوی ششماه نسبت بهر محموله بصورت سفته بازپرداخت میگردد و به مانده اقساط بازپرداخت نشده بهره ای از قرار ۵/۵ درصد در سال پس از تاریخ آزاد شدن سفته ها تعلق خواهد گرفت. بدینوسیله در اجرای تبصره (۲) ماده واحده فوق الذکر گزارش آن تقدیم میگردد.

امیرعباس هویدا

ساحت مقدس مجلس شورای ملی

بارعایت ماده واحده قانون نحوه خرید ماشین آلات

و سایر لوازم برای اجرای طرحهای مصوب برنامه‌های عمرانی کشور، مصوب ۲۴ خرداد ماه ۱۳۴۵ موافقتنامه اعتباری بمنظور تأمین هزینه‌های ارزی خرید و نصب وسائل جهت ساختمان خطوط انتقالی نیروی ۱۳۲ کیلوولتی شبکه جنوب شرقی کشور، با شرکت ایتالیائی «S.A.E» در تاریخ ۲۴ تیر ۱۳۴۷ منعقد گردیده است. هزینه ارزی موافقتنامه مزبور بالغ بر پنج میلیون و هشتصد و هفتاد و نه هزار و نهصد و هشتاد و شش (۵/۸۷۹/۹۸۶) دلار امریکائی است که مبلغ چهار میلیون و نهصد و نود و هفت هزار و نهصد و هشتاد و هشت (۴۹۹۷۹۸۸) دلار آن بصورت اعتبار مورد استفاده قرار خواهد گرفت. اعتبار مذکور در شانزده (۱۶) قسط متوالی و متساوی ششماهه بازپرداخت خواهد شد و سررسید اولین قسط مربوط به تجهیزات هیجده ماه پس از تاریخ متوسط حمل بوده و سررسید اولین قسط مربوط به مخارج نصب دوازده ماه پس از تاریخ متوسط اتمام کارهای نصب میباشد. به قسمت اعتباری بهره‌ای از قرار ۰/۵٪ (پنج و نیم درصد) در سال تعلق میگیرد که ششماه قبل از بازپرداخت هر یک از اقساط اصل قابل پرداخت خواهد بود. بدینوسیله در اجرای تبصره (۲) ماده واحده فوق‌الذکر گزارش آن تقدیم میگردد.

امیرعباس هویدا

ساحت مقدس مجلس شورای ملی

بارعایت ماده واحده قانون نحوه خرید ماشین آلات و سایر لوازم برای اجرای طرحهای مصوب برنامه‌های عمرانی کشور مصوب ۲۴ خرداد ماه ۱۳۴۵ موافقتنامه اعتباری بمنظور تأمین ۸۵ درصد هزینه‌های ارزی خرید یکصد تا بلو توزیع نیرو مورد نیاز شرکت برق منطقه‌ای تهران که جمع کل هزینه ارزی آن بالغ بر ۸۰۵/۰۰۰ فرانک فرانسه است، با شرکت فرانسوی کک فرانس در تاریخ ۱۷ شهریور ۴۷ منعقد گردیده است. اعتبار مذکور درده قسط متساوی و متوالی ششماهه بصورت سفته بازپرداخت میگردد و بمانده اقساط بازپرداخت نشده بهره‌ای از قرار ۵/۵ درصد در سال تعلق خواهد گرفت و سررسید اولین قسط شش ماه بعد از تاریخ متوسط اقساط بازپرداخت خواهد شد.

این گزارش در اجرای تبصره (۲) ماده واحده فوق‌الذکر تقدیم میگردد.

امیرعباس هویدا

ساحت مقدس مجلس شورای ملی

بارعایت ماده واحده قانون نحوه خرید ماشین آلات و سایر لوازم برای اجرای طرحهای مصوب برنامه‌های عمرانی کشور مصوب ۲۴ خرداد ماه ۱۳۴۵ موافقتنامه اعتباری بمنظور تأمین ۸۰ درصد هزینه‌های ارزی خرید سیم مسی و کابل آلومینیومی مورد نیاز شرکت برق منطقه‌ای فارس که جمع کل هزینه ارزی آن بالغ بر ۷/۴۶۲/۵۲۳/۸۱ مارک آلمان است، با شرکت آلمانی تیسن اشتال بوپن اکیپورت در تاریخ ۱۷ شهریور ۴۷ منعقد گردیده است. اعتبار مذکور در ده قسط متساوی ششماهه بصورت سفته بازپرداخت میگردد و بمانده اقساط بازپرداخت نشده بهره‌ای از قرار ۵/۵ درصد در سال تعلق خواهد گرفت و سررسید اولین قسط شش ماه بعد از تاریخ آخرین حمل میباشد.

این گزارش در اجرای تبصره (۲) ماده واحده فوق‌الذکر تقدیم میگردد.

امیرعباس هویدا

ساحت مقدس مجلس شورای ملی

بارعایت ماده واحده قانون نحوه خرید ماشین آلات و سایر لوازم برای اجرای طرحهای مصوب برنامه‌های عمرانی کشور مصوب ۲۴ خرداد ماه ۱۳۴۵ موافقتنامه اعتباری بمنظور تأمین هشتاد درصد هزینه‌های ارزی توسعه کارخانه قند نربت حیدریه که جمع کل هزینه ارزی آن بالغ بر ۸۹۷۲۸۱۱ دلار است، با شرکت آلمانی ماشین فابریک بوکا-آر - ولف آکتین گز لشفاف در تاریخ ۲۰ تیر ماه ۴۷ منعقد گردیده است. اعتبار مذکور در دوازده قسط متساوی و متوالی ششماهه بصورت سفته بازپرداخت میگردد و بمانده اقساط بازپرداخت نشده بهره‌ای از قرار ۴/۹ درصد در سال هیجده ماه پس از تاریخ امضای قرارداد مربوط تعلق خواهد گرفت و سررسید اولین قسط بیست و چهار ماه بعد از تاریخ امضای قرارداد میباشد. این گزارش در اجرای تبصره (۲) ماده واحده فوق‌الذکر تقدیم میگردد.

امیرعباس هویدا

ساحت مقدس مجلس شورای ملی

بارعایت ماده واحده قانون نحوه خرید ماشین آلات و سایر لوازم برای اجرای طرحهای مصوب برنامه‌های عمرانی کشور مصوب ۲۴ خرداد ماه ۱۳۴۵ موافقتنامه اعتباری بمنظور تأمین هشتاد درصد هزینه‌های ارزی خرید کابل‌های فشار ضعیف که جمع کل هزینه ارزی آن بالغ بر ۲۷۵/۲۲۶ دلار است، با شرکت سوئدی «ASEA» در تاریخ ۲۴ تیر ماه ۴۷ منعقد گردیده است. اعتبار مذکور درده قسط متساوی

ششماهه بصورت سفته بازپرداخت میگردد و به مانده اقساط بازپرداخت نشده بهره‌ای از قرار ۶ درصد در سال پس از تاریخ های حمل مربوط تعلق خواهد گرفت و سررسید اولین قسط اصل ششماه بعد از تاریخ اولین میباشد. این گزارش در اجرای تبصره (۲) ماده واحده فوق‌الذکر تقدیم میگردد.

امیرعباس هویدا

ساحت مقدس مجلس شورای ملی

بارعایت ماده واحده قانون نحوه خرید ماشین آلات و سایر لوازم برای اجرای طرحهای مصوب برنامه‌های عمرانی کشور، مصوب ۲۴ خرداد ماه ۱۳۴۵ موافقتنامه اعتباری بمنظور تأمین هشتاد درصد هزینه‌های ارزی توسعه کارخانه قند فسا که جمع کل هزینه ارزی آن بالغ بر ۹/۸۵۴/۳۴۳ مارک آلمانی است، با شرکت آلمانی ماشین فابریک بوکا-آر - ولف آکتین گز لشفاف در تاریخ ۲۰ تیر ماه ۱۳۴۷ منعقد گردیده است. اعتبار مذکور در دوازده قسط متساوی و متوالی ششماهه بصورت سفته بازپرداخت میگردد و بمانده اقساط بازپرداخت نشده بهره‌ای از قرار ۴/۹ درصد در سال هیجده ماه پس از تاریخ امضای قرارداد مربوط تعلق خواهد گرفت و سررسید اولین قسط بیست و چهار ماه بعد از تاریخ امضای قرارداد میباشد. این گزارش در اجرای تبصره (۲) ماده واحده فوق‌الذکر تقدیم میگردد.

امیرعباس هویدا

ساحت مقدس مجلس شورای ملی

بارعایت ماده واحده قانون نحوه خرید ماشین آلات و سایر لوازم برای اجرای طرحهای مصوب برنامه‌های عمرانی کشور، مصوب ۲۴ خرداد ماه ۱۳۴۵ موافقتنامه اعتباری بمنظور تأمین ۹۰ درصد هزینه‌های ارزی خرید یکصد و بیست هزار دستگاه شماره مراکز تلفن خودکار که جمع کل هزینه‌های ارزی آن بالغ بر یک میلیارد و چهار صد میلیون ریال است، با شرکت آلمانی زیمنس آ.گ.ک در تاریخ ۱۰/۵/۱۳۴۷ منعقد گردیده است و اعتبار مذکور در سه قسط نسبت به سفارش بصورت سفته بازپرداخت میگردد و سررسید اولین قسط دوازده ماه بعد از تاریخ هر سفارش میباشد. این گزارش در اجرای تبصره (۲) ماده واحده فوق‌الذکر تقدیم میگردد.

امیرعباس هویدا

مرد را پهلوی من نیاورند و نگویند که اینجا دیشب از سرما سیاه شده‌اند و هیچ چاره‌ای هم نداشتیم و هیچ کاری نمیتوانستیم بکنیم، از روز دوم کارخانه برق آنجا خراب شد، قنوات شهر، بر اثر زلزله بکلی خشکید فقط يك چاه نیمه عمیق آب شور در میدان شهر باقی‌است و این ۱۲ هزار نفر جمعیت آب آشامیدنی و دست و صورت شوئی ندارند، تا امروز که خدمتتان هستم فقط سه روز پیش از این سه تا حمام که مهندسی بهداشت باش‌دوژ عمومی برای این شهر ساخته است هنوز کسی در آنجا آبی ندیده بود که صورتش را بشوید یا استحمامی بکند یا نظافتی بکند، این وضع ما است شاید بشود آردی آورد با آنجا اما تنوری نبود که نانی بپزند، سوختی نبود، حالی نبود مردم مستأصل بودند زندگانی نبود، ۱۷ فریبگیر که در منطقه کوهستانی هستند بهمان صورت و وضع هستند مصیبتی بود و وضع ناهنجاری، باید از تمام مردم ایران و جهان تشکر کرد که کمک کردند و بفاصله چند ساعی از طبس و بشرویه و بجستان مردم آمدند و نعش‌ها را در آوردند و از فراهم عده‌ای نانی و میوه‌ها و چیزی می‌آوردند برای مردم از کاشمر و نیشابور هم کمک‌های ارزنده کردند و من نمیتوانم شرح بدهم حال آن طیبی که خانه‌اش خراب شده ولی پیراهنش را پاره کرده تا زخمی را ببندد و با پوست خریزه آب بدهن کسی که در حال ترغ است بریزد، از این صحنه‌ها زیاد دیدیم، عده‌ای که در آن منطقه تلف شده‌اند خدا بیامرزشان البته تلف شدن آنها ما را متأثر نمی‌کند که چرا آنها رفتند که انسان بودند، مسئله مهم مسئله زنده‌هاست مسئله زنده‌ها بنظر من همه تصدیق خواهند کرد که مسئله بسیار بسیار مهمی است چون شهر در وضع ویرانی بود بنده در همان لحظه‌ای که وارد شدم ترتیبی دادم که مردم در چند نقطه شهر بصورت اردویی زندگی کنند، چند چادری که رسیده بود باین ترتیب نصب گردید، بعضی دستگاه‌ها واقعاً عالی‌است و بعضی مأمورین واقعاً با ایمان و علاقه هستند و من در اینجا بعنوان سیاه به مهندس روحانی و دستگاهش و مهندس شهرستانی تبریک میگویی و میگویی از روی اطمینان باین دستگاه اعتماد کنید، وزارت آب و برق و برق منطقه‌ای در

تلفنی نداشته و اطلاعی نداشته و من در شب که وارد شدم دیدم که یازده هزار نفر در بیابان هیچ چیز حتی روشنایی ندارند، تلگرافی کردم بفاصله ۲۴ ساعت کار خانه برق خراب نده را درست کردند و باسیم‌های خصوصی با اصول فنی به بیرون شهر و به صحیرا سیم کشیدند که مردم روشن شدند و با کمال اخلاص و مسیبت این کارها را انجام دادند، قنوات شهر که بکلی خشکیده بود، ۶۰ مقنی بابل و باچوب و چرخ از نیشابور و کاشمر و مشهد آورده شد که در کار باز کردن قنوات بودند ولی در همین تشکیلات وزارت پست و تلگراف بموجب تلگرافی که بنده کردم (کاش میدانستم که آقای رئیس امروز بنده اجازه میدهند که صحبت کنم که آن تلگراف زانجا آوردم) تلگرافی که بنده کردم بعد از ۱۷ روز جواب میدهند که ارتباط فردوس اول مهر برقرار شده، واقعه نهم شهریور بوده ولی میگویند اول مهر ارتباط برقرار شده و در این بیست و یک روز مردم آنجا با خارج ارتباطی نداشته‌اند بیسم شیر و خورشید و آرتش هم برای کار خودشان است نه برای اینکه حسن و حسین به کس و کارشان اطلاع بدهند چقدر آمدند بماناسزا گفتند که آقا ما میخواهیم به کس و کاره‌ان خبر بدهیم که ما زنده‌ایم این تلگرافخانه کجاست این بیست‌خانه کجاست و بدبخت رئیس پست و تلگراف فردوس خانه‌اش نوی سرش خراب شده به چهار فرسخی رفته سیم را قطع میکنند و آنجا تلفنی به تربت و طبس اطلاع میدهند که آنها تلگراف کنند چند تلگراف که شد و تازه بیسم خراب شد، شش نفر رفتند آنجا رادست کردند تازه دیدند موتورش خراب شده و روشن نمیشود، مجبور شدند يك موتور ۳۰۰ کیلوانی را که روی احتیاج مردم نصب کردند روشن بکنند که کسی بتواند با خارج صحبت کند، آن رفت در جواب من مینویسند که الکترو پمپ فرستادند که آنجا مرا مسخره کردند که الکترو پمپ برای چاه آب خوب است نه موتور برق، این فرم يك دستگاه است این کار يك دستگاه است وزارت بهسازی و مهندسی بهداشت واقعاً کار و کوشش کردند و بفاصله ده روزها بطور که عرض کردم سه حمام در شهر و سه حمام در دهان ساختند که البته کافی نیست دو هزار نفر جمعیت و

شش تادوش صحرائی که در يك راهرو دو متر در پنج متر است چه حاجتی را رفع میکند نمیدانم ولی قدر مسلم این است که کوشش کردند و لوازم و اسبابشان را آوردند بنده با خودم فکر میکردم که در آئین نامه مجلس گفته شده است مجلس در موقع تعطیل بطور فوق العاده ممکن است تشکیل بشود یا دولت تقاضا کند و یا نمایندگان بخواهند من معذرت میخواهم من الان قسم یاد کردم به چهار هزار ۴۰۰۰۰ نفر از مردم يك منطقه این مملکت آسیبی به این صورت رسیده ما تکلیف داشتیم که جلسه فوق العاده تشکیل بدهیم و چهار نفر برویم ببینیم اینها چکار میکنند در بین نمایندگان دکتر هست، متخصص هست، مهندس هست چطور شد که پرفسور مخبر فرهمند آمد آنجا و ۱۵ روز بیمارستان صحرائی برپا کرد من تلگراف نکردم، من نخواستم برای اینکه دیگر بیش از این نمیخواستیم محتاج و گدا و مستأصل باشیم من ضمن تلگرافی به وزیر دربار گفتم بعرض اعلی حضرت همایونی برسد که برای مامصیبت احتیاج و مصیبت بدبختی و مصیبت تقاضا بدتر از خراب شدن و از بین رفتن کسانمان است برای اینکه اگر چیزی نداشتیم غزت نفس خودمان را حفظ کردیم شما نمایندگان در مدت ۶ سالی که با من هستید روحیه مرا درك کرده‌اید برای ما سخت‌است که چیزی بخواهیم بیاید برود ببینید مردم فردوس هیچ چیز نمیخواهند جز اینکه يك سر پناه داشته باشند بخدا هیچ چیز نمیخواهند فقط يك سر پناه میخواهند که بتوانند بچه و زنشان را حفظ کنند شیر و خورشید سرخ و همکار عزیزمان دکتر خطیبی تمام تلاش و کوشش را دارد اما برای ۲۶۰۰۰ نفر که ۱۱۰۰۰ نفر مردم شهری هستند همه شما در شهر زندگی میکنید و میدانید که مشکلات مردم شهری با خارج فرق دارد برای ۱۶ هزار نفر مردم روستاها هستند ۱۹۵۱ چادر بفرود فرستادند که در حدود ۲۰۰-۳۰۰ تا این چادرها مال بیمارستان و بهداری و مؤسسات دیگر بود میماند ۱۶۰۰ چادر شما چند نفر را زیر یک چادر قرار میدهند؟ این چادرمانی هستند که باید لوازم و آذوقه و وسایل زندگیشان را آنجا جمع کنند سه چهارم این مردم در بیابان هستند حال آنکه از این

واقعه ۳۰ روز گذشته (دکتر صدر - پس معلوم میشود شیر و خورشید همه اش تبلیغ میکند) عرض کردم تشکر میکنم از شیر و خورشید مصیبت عظیم بود چاره چیست ؟ مردم آن حدود کشاورزند در حدود شهر یور مقداری از محصولشان را برداشتند و جمع آوری کردند خواه و ناخواه این محصول در خانه های خراب شده با خاک مخلوط است آنچه در صحرا هست از زمین رفته بقیه اش را باید جمع کرد و در یک جایی این گندم ها را باید از خاک جدا کنند و یک جایی این کشاورز باید گندم های جدا شده اش را بریزد از وزارت کشاورزی از سازمان غله از دستگاه شرکت تعاونی از هر کدامشان خواستیم که آقا ۱۰ هزار ۲۰ هزار کیسه گونی بیاورند که اگر ۵ من گندم را کسی از زیر آوار در آورد آنجا بریزد و یک گوشه جمع آوری کند و اسم خودش را هم رویش بنویسد و نگاهدارد بعد یکی گفت که سیلوی زمینی درست کنند یعنی زمین را گود میکنند بعد زمین را آنطور می کنند و رویش را گاه گل میکنند اما این در صورتی است که کسی ۱۰۰ تن گندم داشته باشد و خواهد ذخیره کند ۶ ماه دیگر بفرود نه صدمن گندم که جمع شده باید پاک کنند خاک آن را جدا کنند بپزند آرد کنند این را به این صورت نمیشود عمل کرد امروز عرض میکنم خوراک ۴۰، ۵۰ هزار نفر از زمین رفته است با در صحرا از بین رفته یا زیر آوار است دولت هنوز گونی با نجاف ستاده است حال آنکه مجانی هم نمیخواستیم میگفتیم گونی بدهید در هر گونی میشود صد کیلو گندم ریخت وقتی خواست ببرد یک تومان پول گونی را بگیرد ولی تفکرات دیدم مردم گدا بشوند مردم بیچاره بشوند تجار آنجا کالایشان زیر آوار مانده خراب شده مسجد جامع آنجا که ۷۰۰ سال سابقه تاریخی دارد ریخته است امروز مهندس سیخون در مجلس سنا به بنده رسید و اظهار تأسف می کرد گفتم بله قابل تصور نیست . یک بولدوزر میخواستیم که راه را باز کنند تا بتوانند مردم کالایشان را از زیر آوار در بیاورند و بیاورند بفروشند که بدهی های خود را بدهند تا امروز که خدمتتان هستم ده تا تلگراف کردم و بوسیله تلگراف از وزیر راه که مرد خوبی است خواستم جواب تلگراف را داد که دستور دادم مهندس میرفخرانی بفرستد (مهندس بهبودی - بوسیله

رادیو خیلی فرستادند) اما فرستادند یک بولدوزر مال لشکر شیراز بود که با شش کامیون لوازم کمکی فرستاده بودند به این وسیله تشکر میکنم یک مقدار از اسباب فنی آن خراب شد و حالا اسباب معطلی شده اردو گاه درست کردیم کنار صحرا ولی راهها و جاده های کنار اردو گاه بعثت رفت و آمد ماشین زیاد کرد و خاک بود از شرکت ملی نفت از جناب آقای دکتر اقبال تلگرافی خواش کردم که مقداری نفت سیاه بفرستند آنجا بیاشند من شرم دارم بگویم که نفت سیاه رسید ولی گریه راداره راه را که برده بودند به گناباد ۷ روز ۱۲۰ کیلومتر فاصله طول کشید که بیاید به آستاندار خراسان که در گناباد بود تلگراف کردم که بگوئید بفرستند گفت گفت بفرستند به مدیر عامل شیر و خورشید گفتیم گفتند میفرستیم فردوس به گناباد ۱۲۰ کیلومتر است ولی گفتند در ۱۸ کیلومتری گناباد خراب شده راست یا دروغ بنده میدانم انشاء الله راست است ، بمنزل رفقای فردوس از گناباد تلفن کرده اند که کامیون بیاورید با لوازم گریدر را بپوشانید تراکتور کشاورزی از کشاورزان گرفته و جاده ها را صاف کردند که نفت سیاه را رویش بیاشند که مردم بیچاره از خاک ناراحت نباشند (مهندس ناصر بهبودی - در پیش تلگرافات از رادیو روح مرحوم کوبلر را سفید کرده اند) من متأسفم از رادیو، از این همه تفقد و لطفی که شاهنشاه معظم و علیا حضرت شهبانو میفرمایند چرا رادیو منعکس نمی کند ، مردم آسیب دیده ناراحت میشوند من تلگراف میکنم به آقای وزیر دربار و بدوست عزیزم منصور وزیر دربار بفاصله سه ساعت جواب میدهد که تمام توجه شاهانه ب مردم آنجاست کاملاً آسوده باشید همه چیز پیش می رفته است من این مژده را به مردم میگویم راحت میشوند ولی وزارت اطلاعات جوابی ندادند ، چرا خبر تشریف فرمائیشان را منتشر نمیکنند یا روزنامه ها منتشر نمیکنند چرا اجراییان تشریف فرمائی علیا حضرت شهبانو به چرمه کلو ساعت طول کشید و از جزئیات حال مردم آسیب دیده پرسشهایی فرمودند مثل سایر نقاط مورد بازدید منتشر نشد ؟ این امور در روحیه مردم آسیب دیده اثر دارد ناراحت میشوند . بنده نمیدانم شهر فردوس شهری است

که خواهناخواه تجدید ساختمان آن مطالعه لازم دارم من قبول دارم باید نقشه اش تهیه بشود اما بیست ده که بران و ازین رفته این دیگر مطالعه لازم ندارد برای ده سازی تا امروز مهندسی از وزارت آبادانی و مسکن رفته (دکتر صدر - مهندس مشاور لازم دارد) هنگام نزول اجلاس موبک مبارک شاهنشاه آریامهر و علیا حضرت شهبانو که آقای نخست وزیر بودند و آقای مهندس کورس آموزگار در خدمتشان بودند گفتند که کورس را مأمور اینکار میکنند بنده با ادراتی که بایشان دارم با سابقه ای که در کار وزارت آبادانی و مسکن داشتند خوشحال شدم گفتم چه سادگی باین مردم بدبخت روی کرده است کسی که مأمور میشود هم تجربه دارد و هم تشکیلاتی دارد ولسی هنوز آقای مهندس کورس آموزگار دهم تبه به فردوس برگشته که بدانند مردم فردوس و دهات فردوس چیست در زمان سابق که قدرتی گذاشته بودند شنیدم دفتر را میخواهند ببرند بگناباد من تلگراف میکنم که آقا در زمان عادی اینجا را مرکز قدرتی قرار دادید ولی حالا هیچکس نیست دوست عزیزم نیک بی بمن جواب میدهد که چون در فردوس برای دفتر جایی نیست بگناباد میروند پس از نوسازی خواهند آمد جواب دادم اداره آبادانی و مسکن برای امر نوسازیست نه پس از نوسازی وقتی نوسازی شد دیگر احتیاج نداریم من حالا برای نوسازی بخواهم برای درد بیدرمان مردم میخواهم این است کار عالی دستگاه ولی بعد که متوجه میشوند با اظهار تأسف من تلگراف میکنند تمام وزارت آبادانی و مسکن برای نوسازی فردوس آمادگی دارد چرا دستگاه وزارت آبادانی مسکن اینطور عمل میکند که با نظر وزیرش معایز باشد چرا نباید بیابند کارشان را بکنند بهرحال تشکر کردم اظهار امتنان کردم و بلا فاصله دستور فرمودند که مهندس شهرساز آمده اما این ایام ایامی نیست که ۳۰ روز ۳۵ روز فرصت و موقعیت را از دست بدهیم الان موقع نسق است آقای ارسنجانی و سایر مهندسین کشاورزی هستند نسق کشاورزی قاعده اول مهر است اما در گوهیایه از اول شهریور است این واقعه در اوایل شهریور بود هانشتیم با آقای آذرینا مدیر کل کشاورزی و با آقای امیر پرویز

اطلاع دادیم که چه مقدار بذر و تراکتور و سایر وسایل لازم است ولی مأمورین نیامدند و وسایلی هم نرسید برای اینکارها مدیر لازم است با این وضع دامهای مردم هم از بین رفته است حالا دیگر گاوهم ندارند قرار شده تراکتور بیاورند که شخم بکنند تا پر یروز که من در گناباد بودم یعنی از فردوس آمدم بگناباد در آنجا مطلقاً خبری نبود سه چهار پنج نفری که از جوانان و سپاهیان ترویج بودند که توی دهات بروند اطلاعات جمع آوری بکنند آقا این اطلاعات آب و نان نمیشود این وسیله شخم میخواهد بذر میخواهد این را نکرده اند تا حالا که بنده خدمتتان هستم نکرده اند تازه گفته اند که چهل تن بذر بگناباد رسیده ولی زمان کشت و بذر کاری دارد از بین میرود برای شهر فردوس شاید تا هفت ، هشت یا ۱۵ روز دیگر بشود کاری انجام داد و زراعتی بشود فکر بفرمائید با آن ترتیب که عرض کردم غله موجود از بین رفته و دارد از بین میرود و بالاخره مردمی در آنجا باقی نمیمانند متفرق میشوند . اما بانک کشاورزی من خیلی متأسفم ، شرمنده ام از خودم بدم میآید که از دستگاههایی ، از کسانی انتقاد میکنم که به آنها علاقه دارم از بانک کشاورزی سؤال کردم کسل مطالباتشان در این شهرستان چقدر است ؟ گفت چهل میلیون ریال چهار میلیون تومان اما دستگاهش را جمع کرده از فردوس میروند به بهانه این که جاندار من نمیدانم مأمورین بانک کشاورزی مگر در زمان عادی توی روستاها نمیروند (ارسنجانی - راحت ترند دیگر اجرائیه صادر نمیکنند برای زنده ها) چرا اجرائیه هم صادر میکنند ولی دستگاهشان را از آنجا میبرند من نمیدانم این مدیر کل بانک کشاورزی چطور بخودش اجازه میدهد ۲۰ تا دفتر دستک که دارد صندوق آهنی هم دارد و میتواند این اسناد را در آن بگذارد پول که ندارد بانک ملی بلافاصله شروع بکار میکند ب مردم پول میدهد ولی بانک کشاورزی که فقط چهار تا پرونده و چهار میلیون تومانی قبض دارد این را بر میدارد با صندوق آهنی قفسه آهنی بامبلغ گزافی خرج و کرایه دادن از یک محل به محل دیگری میرد با آوردن سه تا جیب دیگر که دستگاهش را ببرد بجای دیگر بگذارد هیچکس از هیچ

مقامی نمیبرد اینجا فرماندار هست او باید کاری انجام بدهد باستاندار خراسان اطلاع بدهد بنده نمیدانم حتماً بدوکت هم اطلاع نداده آنوقت کله‌شان چیست؟ بیست تا چادر فرستادند برای کارمندان شان باز هم چادر میخواستند از آن چادر هائی که برای مردم سرپناه خواسته اندمگر چند تا مأمور هستند بیست تا چادر برایشان فرستاده اند اینها را استفاده نکنید بگذارید بقیه برای چند تا بدبخت دیگر هم بماند که آنها استفاده کنند باز هم میدهند و اولین دستگاہیکه برای کارمندانش پول میفرستد بانک کشاورزی است ولی تا امروز که خدمتتان هشم يك دینار كمك وامی به کسی نکرده اند مردم حاضر شده اند که بزنند آنجا خودشان قناتشان را باز کنند بنده گفتم که بیا یاید با بنه اوام بدهید جواب دادند که هشت درصد بهره اول کم میکنیم همینطور هم نمیدهم باید سندی رسمی تنظیم شود سندی رسمی کجا بود قدر دار رسمی کجا بود کسی نیست خدا عمر بدهد به شهرستانی و مهندس روحانی که آمدند و چند تا مقنی آوردند که شروع کردند به باز کردن قنوت و بیست و چهار ساعت مداوم کار کردند بنده بمسئولین تمام دستگاہها ارادت دارم دوستان دارم و وظیفه دارم از نظر عضو اکثریت از آنها دفاع بکنم حمایت بکنم ولی شرم دارم که در میان مردم میگویند تشکیلات مملکت چرا یکی اینجور کار میکند و آن یکی آنجور کار میکند (احسن) خدا سلامتشان بدارد اولین مرتبای که شاهنشاه و شهبانو وارد دیه استان شدند و بچه‌ها را دیدند فرمودند حساب زندگی اینها را برسید نکند اینها پدرشان از بین رفته تا در شان از بین رفته زندگی شان از بین برود اگر چیزی دارند جمع و جور بکنید که از بین نرود یکساعت پس از تشریف بردنشان عده ای از مأمورین ژاندارمری، مأمور داد گاه، مأمور کشاورزی سدها فرستادیم در شهر نیز وسیله شهر بانی اقدام کردیم بعد از ۴۸ ساعت وضع روشن و قرار شد داد گاه يك کسی را امین تعیین کنند که زندگی آنها را جمع و جور کند آنوقت آقای معاون وزارت دادگستری با همیته آمده برای همین کار و صورت را بردند ولی نقاضا شد چند تا قفسه آهنی بفرستند که پرورنده‌ها را که زیر خاک است در بیاورند در آن جمع بکنند فردوس و طبرس و آن مناطق

موربانه دارد چوب را میخورد مگر اینک که رنگ داشت باشد تا الان که خدمتتان هشم چهار تا قفسه را فرستاده اند که پرورنده‌ها را از زیر خاک در بیاورند تلگراف هم که کردم جواب ندادند مردم بداد گاه مراجعه میکنند این مردم در زندانست باید تکلیفش معلوم بشود پرورنده‌ها نیست این طلب دارد بدهی دارد حساب دارد بکشاورزی بدهکاری دارد پرورنده زیر خاک است شاید فردا موربانه بخورد و از بین برود (مصطفوی - سفق زندان خرابند) خوشبختانه در آنجا زندانی نداشتم ما مردمی نبودیم که بزندان برویم و زندانی داشته باشیم (مصطفوی - خودتان از زندان و زندانی صحبت فرمودید) بدبختی این است که دولت آنجا را هرگز تبعید گاه کرده من پیش از این خانه پیش از هشتم شهریور به آقای نخست وزیر نوشتم آنجا فردوس جای دور افتاده ای است در آنجا کار نیست دولت به آنجا تبعیدی میفرستد این تبعیدی که زندانی نیست در زندان چیز بخورد این ناچار کار میخواهد تا زندگی کنه آنجا کار نیست آنوقت آدم بیکار مزاحم مردم و مأمورین است و بلاوه اگر ما بدبختی مان این بوده است که مردم پاک و صالحی بار آمده ایم چرا افراد شروری آنجا میفرستند که افراد دیگر را بدزدی به چاقو کشی و بشارت وادار کنند خوشبختانه آقای نخست وزیر هنگام زلزله تشریف آوردند و همان روز سرو صدا و جنجال فردوس را مرتفع به اینها دانستند آقای نخست وزیر دستور دادند که آنها ببرند ولی رئیس داد گاه و رئیس شهر بانی دستور فرمودند قانونی نخست وزیر را اجرا نکنند (خنده نمایندگان) چرا به حکم داد گاه آمده بودند به حکم داد گاه تبعید شده بود از آن روز تا بحال با این که آقای معاون صورت آنجا نوشته و محل داد گاهها را نوشتیم تا با این داد گاهها نوبت نکنند محل آنها را عوض کنند و ۶۰ تا که نوشتن رسیدیم مرخص شده ولی بقیه در حال بلا تکلیفی هستند و اسباب زندان مردم مصیبت دیده شده اند در شهری که هیچ چیزی ندارد کسی ندارد مردم در چادر یاد دینا بان بسر میبرند مأمور تبعیدی را دارم و هنوز دو قفسه برای پرورنده‌ها آنجا فرستادیم من خیلی معذرت میخواهم آقایان را خسته کردم مردم را خسته کردیم (بکنفر از نمایندگان - خیلی متشکریم که جناب

حقایق را میفرمائید) استدعائی که دارم این است که هیاتی تشریف بیاورند يك شب بدبگذرانید در صحرا بسر ببرید و حال مردم را از نزدیک به بینید از روز حادثه عمل نکرید بحالا عمل کنید بیا یاید به بینید چند نفر تشریف بیاورید بیا یاید به بینید وضع مردم چه جور است و چه چاره ای باید کرد (مهندس ناصر بهودی - در این مورد طرحی تهیه شده است که انشاء الله اکثریت رأی خواهند داد) من عرض کردم اول عرض کردم عندمیخواهم جناب دکتر پارسای وزیر محترم آموزش و پرورش قدم بر چشم مانه اند تشریف آوردند وضع بیچارگی و بدبختی ما را دیدند آنچه بنظر ایشان رسید من ناچارم اینجا اجمالاً عرض کنم که اگر این عرایض را میکنم باز روی همان روحیه قوی که شما دیدید ما کلاس هار اتوی چادر تشکیل دادیم ماشا که در انمان در حال درس خواندن هستند (احسن) بچه هائی در همان چادرها که میبایست زن و بچه‌های مردم در آنجا باشند تا ۴ تا یکی کردیم و بچه‌های مردم را جمع کردیم و کلاسهای خودمان در مهد کودک تشکیل دادیم که از بین نروند و خانم ملاحظه فرمودید من ناچارم از این مددکارهای اجتماعی و سرکار خانم فرمانفرمائیان تشکر کنم بایک ایمان و اخلاصی با بچه‌ها کار میکردند چند تا پیشاهنگ آنجا آمده بودند با مسیبت کار میکردند کارشان را میکردند بانوان جمعیت رفیع بھلوی سرپرستی و مراقبت اینکار را اصدافانه انجام میدادند و شاهنشاهی برای بیرون آوردن اسباب مردم برای نصب کردن چادر برای انجام هر نوع كمك تا آن جائی که ضرورتش بود کوشش میکردند و افعلاً اگر شکر گزاری بکنم شاید گناه من باشد ولسی خیلی مسائل دیگری را باید لازم بود عرض برسانم چون در ذهنم مرتب نیست ولی اگر در عین حال تحت تأثیر گرفتاریها و ناراحتیها انضباط کاری را گاهی اوقات از دست میدهم معذرت میخواهم شکر دیگری که ما داریم نمیدانم همکار عزیزم آقای کبر شریعت هست باینست مسئله مر کزیت کتاباد است شاهان قاننات زلزله زده ولی مر کز کتاباد و قانن مدد السلام مانده ولی سکن شهر فردوس ویران شده مأمورینی در جریان حادثه بوده اند آسیب دیده و مصیبت دیده و احسن میباشند در عین حال يك شهری ویران شده و اداره

کردن آنجا مشكلتر از يك دهه و قصبه است چرا نمیتوانند مثلاً چهار نفر را به فردوس بفرستند که مدیریت آنجا را داشته باشند و محتاج مراجعه به کتاباد نباشند خودشان تصمیم بگیرند مثلاً برای این اردو گاهها که خانم پارسای ملاحظه فرمودند کامیون تهیه کردیم شن ریزی کردیم يك نفر يك خطی نکشید جلوی این اردو گاهها که آبی که زمستان میریزد از آن خط و مجرا برود يك مأمور فنی به فردوس با این همه تشکیلات فرستادند با این چهار نفر مروج کشاورزی که يك مدیر نداشته باشند چکارشان بکنیم سر بازی است، بدبخت آمده نوی ده چیزی نمیداند پریروز که علیاحضرت شهبانو در چرمه سرافراز فرموده بودند با آن همه لطف و آنهمه بزرگواری من قبلاً رفته بودم به بینم چه میشود دیدم يك مقدار چیزهایی یادداشت کرده است که چنین کارهایی باید بشود گفتم باید بشود چیست؟ شما چه کار کرده‌ای؟ وجه میخواهی عرض برسانی كمك کردی به برداشت محصول مردم، گفت خوب اینها را گفته ایم که برایشان کیسه و گونی بیاورند نیاورده اند و حال آنکه اگر يك مدیر در آنجا باشد اینکارها را میکند با اینهمه وسائل موتوری عرض کردم يك بولدوزر بدهید گفت آقای کوچاریان یا کس دیگر دو تا بولدوزر داریم در کاخك معطل است که بعد میفرستیم بیا یاید این صحیح نیست در این مملکت که فقط يك یا دو بولدوزر نیست بفرودس بفرستند همانطور که عرض کردم قنوت خشکیده بود لوله کشی ناتمام بود آب توی لوله‌ها بود من چاره ندیدم خوشبختانه چون چاه در بیابان بوده صدمه ندیده بود منبع هم صدمه ندیده بود زیر زمین بود میتوانستیم از آب چاهها استفاده کنیم ولی بایست این آب لوله‌ای داشته باشد مأمور آبادانی و مسکن نبود دوسه تا تلفن کردم يك مأمور آمده ابزار و وسایل از مهندسی بهداشت يك مقداری برایش گرفتم و چند تا بی شروع کردیم گفتند ۲۴ ساعته گفته ایم از مشهد لوله بیاورند هر چه تلگراف میکنم ۲۴ ساعت ۴۸ ساعت خبری نمیشود بعد تلگراف میکنم که لوله فرستادیم پس کجاست؟ بالاخره تلگراف رسمی استانداری است که لوله‌ها در کتاباد نگاه داشته اند این بی نظمی تشکیلات است و بعد چرا بایک کامیون این

لوله‌ها را نیاورند که مردم زودتر استفاده کنند خودشان میگفتند لوله‌ها را در گناباد نگاه داشته اند میفرمائید کمک و امداد شده من صورت ریزش را داشتم همراه نبود والا اینجامیآوردم ۱۴۱۳۹ پتوبه فروردین رسیده ۱۹۵۱ چادر ، ۸۲ تن آرد و ۳۳ تن برنج حضور علیا حضرت عرض کردم من نمیخواهم و فرودس نمیخواهد که باو غذا بدهند یا باو آذوقه بدهند در هر جامعه يك عده‌ای فقیر هست اینجا دو صورت دارد عده‌ای بچه هستند بآن صورت نگهداریشان میکنند عده‌ای علیل هستند نگاهدارشان میکنند ولی مردان کاری را بهشان کار میدهم و پول میدهم و بازای کار چیز میدهم که مناعت طبعشان از بین نرود از همان روز عده‌ای را با اختیار آب و برق گذاشتم برای کارهایشان و برای بهداشت خودشان نهایت کمک را از این حیث کردند و عده‌ای را برای پاك کردن كوچه‌ها و معابر و بیرون آوردن اسباب‌اشخاصی را که قدرت کار و توانائی در آنها نبود بدهند آنجا کار میکنند شما چی بماند بدهید ما از دست مناعت طبع و عزت نفس را از ما بگیرد و بماند ما از دست بدهیم ما اگر نداشتیم بهتر است باینصورت ، بنابراین منم تقاضایی ندارم که بجای ۳۳ تن برنج ۳۰۰ تن بفرستید اما فرم کار این است چرا این کالاها از بین باید برود در گناباد پیاده بشود و دو مرتبه حمل بشود بفرودس یا خضری این پیاده کردن و بار کردن از نظر اقتصادی از نظر نگهداری از نظر جمع‌آوری ضرر و زیان دارد و وقت میگیرد پس چرا آنجا را مرکز کرده اند برای اینکه گناباد ساختمانهای سالم است آنجا آرام و سلامت میشود بودولی در فرودس هر کس باید زیر چادر سر کند بای چادر باشد این صحیح نیست باید وضع مردم را دید و تشخیص داد تا به دردشان رسید من بعین مراتب مشکلات را در آنجا دیدم آنها ناچار بودند شب را در آنجا بگذرانند زلزله اول در کاخ بود در دشت بیاض بودولی گناباد را قرارگاه تشکیل دادند اما من میگویم گناباد قرارگاه میخواهد همه چیز میخواهد بیمارستان میخواهد مثل آقای دکتر شریعت همه مادیات داریم اگر هم جدا هستیم این دلیل نمیشود باینکه بیایم آنجا عرضه می نویسد و جواب بدهند و بیک کسیکه من میدانم قدرت

کار ندارد و صلاحیت قدرت کار ندارد ابتکار ندارد چه میتوانیم از او انتظار داشته باشیم ولی باید عده‌ای بفرستند ۳ نفر حالا امداد شیر و خورشید میکنند کارش را خواهد کرد ما کار اساسی میخواهیم ۳۵ روز گذشته دو ماه دیگر فرصت هست در این روستاها چهار تا آجر چهار تا سنگ چهار تا چوبی بیاورند در این موقع زراعت صیفی ما از بین رفته محصول عمده زراعتی قائنات و فرودس زعفران است ما میخواهیم که بتوانند آنها را جمع کنند اگر نداشته باشند چه میتوانند بکنند این محصول از بین میرود باید جدا داشته باشند این خیلی ساده بود که چهار تا چوب بیاورند و چهار تا حصیر و سرپنجه درست کنند که آنها بتوانند در زیر آن زندگی کنند باید ببینند باین روستاها رسیدگی بکنند من دیدم که در روستاها همان خشت و گل را روی هم میگذارند در صورتیکه اگر کاری بکنند میتوانند کار اساسی انجام بدهند عریض بنده خیلی نامنظم شد تصدیق دادم از خانها و آقایان خیلی معذرت میخواهم من در اینم که در خدمتان بودم همیشه وضع عادی گاهی اوقات نداشتم تحمل کردید این دفعه هم بنده ببخشید دستگام ببخشند ولی وضعی را که من دیدم در ظرف یکماه کار سخت دقیقی است که من نمیتوانم تحمل کنم و بیاعت مقدس مجلس شورای ملی مطالبم را عرض نکنم مردم فرودس مردم سرايان مردم گناباد بعد از خداوند نهال صد درصد توجهشان به عنايات و توجهات خاص شاهنشاه و شهبانو است (ایلیخانی پور - تمام ملت ایران اینطور نظر هیچ نگرانی ندارم اما چیزی که مرا ادا کرد این عریض را بکنم آن مطلبی است که یکماه دیگر این رهبران ما این غمخواران ما بیایند و مردم را در تاراجی ببینند و ناراحت بشوند برای من که عرض میکنم و بگویند آنها یک مسئولیتی برعهده دارند گناه است (آفرین - احسنت) من در حضور علیا حضرت شهبانو عرض کردم این اصرار من است این است که از شما در درجه اول گله کردم بعد از دیگران و خواهد ببخشید این است که تا نیابند و ببینید حتماً چیزی را که میتوان بکنند نمیتوانید حالا تشخیص بدهید من آنروز حضورشان عرض کردم با تمام این حوادث و مشکلات و بدبختی های

نظر من جلوه کرده است و در يك تشکیلاتی که آنجا داده ایم مسئله بیشتر معنوی اکثریت افراد ما است من تمام آزادی که برای خدمت بمنطقه فرودس آمده اند از سپاهی دانش و ترویج و مهندسی بهداشت و مأمورین دیگر و نخبه‌های دیگر (دکتر حبیب‌اللهی - اصلاحات ارضی) يك مسئله‌ای مهمتر از همه دیدم و آن روح عالی انسانی بود و هیچکدام آنها وقت وساعت و مقررات نمی شناختند و این مایه امید بود بحضورشان هم عرض کردم که در دوران خدمت ما این مرارت و باین قضا یا روبرو بوده و خودم مسئولیت داشتم اما باین مرحله ندیده بودم بیشتر معنوی افرادی در مملکت مان که وقتی با حادثه روبرو شدند با مشکل مردم روبرو شدند يك حالک معنوی و ملکونی و فداکاری بخودشان گرفته بودند و افعلاً قابل ستایش است این از آتهائی که آمدند و دیدند و باین ترتیب عمل کردند (یکگانگی - شما پیشنهاد بفرمائید مجلس چه کاری بتواند بکند) بمرضتان میرسانم بنده دوسه کلمه دیگر عرض دارم بمرضتان میرسانم (پزشکیور - طرحی است خدمتان دادیم قرائت بفرمائید) بعد اطاعت میکنم بنده همانطور که عرض کردم اینها را بصورت اردو در آنجا تشکیل دادم برای این اردو گاه يك افسرانش که بود مأمور این کار کردم يك نماینده شیر و خورشید سه نفر منتخب خود مردم که جمع شده بودند البته مردم را مجبور نکرده بودم که اینها بروند بسه نقطه وسائل آب و وسیم کشی بزنگ در مانگاه يك وسائلی آنجا گذاشتم ولی گفتم خودتان بروید یعنی خود مردم بروند که تحمیلی نشود و کمکها و مساعدت‌هایی که احياناً بیشتر بود وسیله اینها انجام میشد که خود مردم کاملاً بشناسند در مرکز شیر و خورشید هیئتی بنام ستاد عملیات که فرماندار رئیس شورای نظامی و چند نفر مأمورین دیگر شرکت داشتند که اینها مأمورین شهر بانی و ژاندارمری و بهداشتی و بهداشت بودند که اینها بیایند کارها را انجام بدهند و گزارش بدهند و کارهایی را که باید انجام بدهند منضم کنند و فرذا بروند دنبال آن باین ترتیب صورت جلسه‌ای تنظیم شده و کارها را تا نمیتوانستیم سر و صورت داریم باین جهت آنقدر که مردم بودند از امکانات استفاده

کردیم مطالبیکه بعرض خانم پارسای رساندم و تصدیق فرمودند و قصد داشتیم بطور کلی اعلام کنم مسئله آموزگار و دبیر در آنجا است استدعا میکنم خود منم تقاضا خواهم کرد و قصدم این بود که اجازه خواهند فرمود که از فرهنگیان که اهل فرودس هستند و در جا های مختلف کشور خدمت میکنند تقاضا میکنم که بیایند ۵- ۶ ماه را در فرودس کار دبیری و آموزگاری را برعهده بگیرند ایشان هم موافقت فرمودند که همان مزایایشان را بدهند و چه بهتر که این خدمت انسانی را فرهنگیان دیگری که هستند و آماده این خدمت میباشد برعهده بگیرند حساب بفرمائید يك خانوادگی دو تا بچه دارد کلاس ۴ و ۵ متوسطه این در فرودس وسیله و جا و دبیر نیست این هم يك کشاورز است يك کارمند دولت نیست که منتقلش بکنند کشاورز است زندگی ندارد درآمد ندارد و بچه را نمیتواند بگوید تحصیل نکن و این بچه‌ای که تحصیل میکند محروم میشود از تحصیل نمیتواند اگر بخواهد برود و مهاجرت کند برعهده گداها افزوده میشود این است که برای رفع این مشکلات کمک از خارج برسد بهتر است و اما آقای اسفندیار یکگانگی فرمودند که چه میشود کرد نمیدانستم و اگر میتوانستم میکردم مشکلات را بشما عرض کردم و خواهش کردم بیایید وضع مردم را ببینید و چاره اندیشی بکنید بهر صورت آنچه را که من به آقای دکتر طاهر ضیائی رئیس اطاق صنایع پیشنهاد کردم و بوسیله ایشان از صاحبان صنایع استمداد کردم با توجه بمشکلات دستگاه اجرائی این بود برای اینکه مردم آنجا از سرمایه تلف نشوند برای اینکه سرمایه کوهپایه و مناطق کاخک و دشت بیاض و چرمه هوایش سر و خنک است تا ۱۵ درجه زیر صفر میرسد دیگر نمیتواند پیش‌بینی کنید که زمستان امسال اینطور نباشد من خواهش کردم که میتوانند صاحبان صنایع بیایند آنهنائی به اندازه ساختمانهای معمولی بیاورند در هر دره محل تیر آهن هائی به آن صورت کار بگذارند و وسطش را با آجر ببندند و سقفش را هم بعد اقل قانع میشویم با حصیر ببندند و گاه گل بکنند که مردم بتوانند در زیر سقفی بمانند تا آینده‌ای برایشان بیاید این کار کاری است خیلی سریع

و سهل و ساده و حتی باجوب هم ممکن است این کار را کرد ولی چوب چون ممکن است بگوبند فردا هدر میشود با آهن بهتر است این در فردوس است در خضری، دشت بیاض قائنات و کاخک را بنده نمیدانم ولی این وضع در این ۳۵ روز میسر بود از این بعد هم میسر است هر کارخانه‌ای يك ده را بعهده بگیرد و ده داریم از حدود ۲۵۰۰ نفر جمعیت ۵۰ نفر را به سهولت میتوانند در ظرف يك ماه مردم را سر پناه بدهند بنده برای این متشکرم که شیر و خورشید اقدام کرده و چند روز است آمده اند مشغول ساختن ۶۰۰ اتاق وسیله آترویز هستند و مشغول کار میباشند ولی ۶۰۰ تا اتاق مثلاً ۶۰۰ تا ۵ نفر، سه هزار نفر را جا خواهند داد و باز این مشکلی خواهد بود تقسیم این ۶۰۰ اتاق بین ده هزار نفر جمعیت و سروصدای جمعیت و شکایت و تهمت زدن بیکدیگر بنا بر این این يك راهی است که بنظر من میرسد و عرض کردم که مطالعه بشود شاید بتوان انجام داد این طرحی است که پیشنهاد فرموده اند با قید فوریت با توجه بتوضیحات روحانی کمیسیون از طرف مجلس شورای ملی تعیین شود که بمناطق زلزله زده اعزام شوند و نتیجه بازرسی خود را در اختیار مجلس شورای ملی بگذارند.

خواجه نوری - قرار است فردا آقای رئیس و رؤسای فراکسیونها بمحل بروند.

روحانی - بهر حال با عرض معذرت توفیق آقایان را در خدمت میخواهم و بنده فکر میکنم تا يك مرحله ای تا يك اندازه ای دین خود را ادا کرده ام معذرت میخواهم از تصدیمی که دادم انشاء الله خواهد بخشید.

رئیس - خانم دکتر یارسانی فرمائید.
خانم دکتر یارسانی - بنده در این مورد نمیخواهم دفاعی کرده باشم چون جناب آقای روحانی ناراحت هستند و حق هم دارند و بنده در منطقه ایشان با وضعی رو برو شدم که ایشان حق دارند و هر چند اظهار ناراحتی نکنند کم است اما عیب اینجا است که ایشان فقط آن منطقه را دیده اند و مناطق دیگر را ندیده اند در حالی که مناطقی در اطراف شهر فردوس وجود دارد که آنقدر دچار بدبختی است که فکر میکنم اگر خود ایشان هم آنجا تشریف برده بودند

مثل دشت بیاض و کاخک و خضری، آنوقت از اقداماتی که کرد فردوس شده است راضی بودند من خودم که در خدمتشان رفتم عرض کردم که من از منطقه فردوس بسیار راضی هستم و مردم فردوس بقدری بارو حیه خوب خودشان را آماده کردند که حتی در چادرهای خودشان صدای موزیک شنیده میشد و بجهت از وسائل تفریحی هم استفاده میکردند در مناطق کتاباد و آن مناطقی که نام بردم هنوز آنقدر خوشتر در روحیه مردم هست که من بسیاری از مردهای بزرگ را در حال گریه کردن دیدم و وقتی صحبت میکنند با گریه و ناراحتی وضعیتشان را بیان میکنند ولی بهر حال در تمام مناطق زلزله زده اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر اعلیحضرت شهبانو فرح پهلوی دستور رسیدگی داده اند در هر جا آنچه که اتفاق افتاده رسیدگی میشود ولی اگر در يك منطقه توجه بیشتر میشود علتش مصیبت بزرگی است که بآن منطقه رسیده است اغتراف میکنم درست است که حتی يك اتاق درست هم در فردوس وجود ندارد و از تمام خیابانهایی که رد میشویم آن سه چهار خیابان اسفان شده و حتی مساجد قدیمی بادیوارهای عظیم ترک خورده بچشم میخورند و انسان جرأت نمیکند که به آنها نزدیک بشود امام مردم لا اقل آن فرصت را داشته اند که خودشان را نجات بدهند و امروز شما وقتی با هواپیما از روی شهر رد میشوید می بینید که شهر منظم و مرتب است و چادرها بطور منظمی برپا شده و مردم کارهایشان را ادامه میدهند اما نا گفته نگذاریم که جناب آقای روحانی بسیار در آن منطقه حزن کشیدند و واقعاً خسته شده اند و شاید این ناراحتی که حالا دارند بواسطه خستگی سی و پنج شش روزهای است که در آنجا متحمل شدند و تلاش کردند ولی در آنجا مناطقی وجود دارد که چادر هست امام مردم وحشت دارند از اینکه این چادرها را نصب بکنند بنده خودم چادری را فرستادم بودم برای مدرسه يك چادر خیلی بزرگ در یکی از این مناطق که ایستاده بودم تا این چادر را نصب بکنند و هم معلم این مدرسه حتی این روحیه را نداشت که چادر را يك كمك دیگران نصب بکنند و مردم هر آن خیال میکردند که الآن میمیرند واقعاً باید سعی کرد بزندگی مردم که در این مناطق هستند رسید و زندگی را در آنجا

عادی بر گردانید و در شورای هماهنگی که بفرمان اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر تشکیل شده و خود آقای نخست وزیر سمت ریاست آنرا دارند و نمایندگان وزارتخانه های مسئول آب و برق، کشاورزی، اصلاحات ارضی، آموزش و پرورش و چند مؤسسه دیگر و خود آقای دکتر خطیبی هم در آن شرکت میکنند تشریف دارند بکارها رسیدگی میشود ولی همانطور که عرض کردم منطقه فردوس واقعاً منطقه ای است که با روحیه خوب خودش را اداره کرده است و اعلیحضرت شهبانو هم در این مسافرت بمناطقیکه مردم و جمعیت شیر و خورشید سرخ توانسته اند خودشان را اداره بکنند تشریف نبرده اند و تنها بمناطق رفته اند که مردم هنوز روحیه کامل و کافی بدست نیآورده اند برای اینکه باعث تقویت روحی آنها بشوند جناب آقای روحانی مطمئن باشند که تمام این مسائل در آن کمیته مخصوص و شورای هماهنگی مورد رسیدگی قرار میگیرد و همه ملت ایران از این مطلب عزادارند و این تنها دولت نمایندگان مجلس نیستند و آنروزی که اعلام شد كمك بکنند ملاحظه فرمودید که ملت ایران با چه هماهنگی و در چه فاصله کوتاهی كمك کردند و من فکر نمیکنم این فکر در دولت یا در هیچکس وجود داشته باشد که بنطقه فردوس كمك نشود ولی باید اضاف داشته باشیم که مناطقی وجود دارد که بسیار مصیبت شدیدتر و سنگین تری را تحمل کرده است و هنوز آن روحیه کامل و کافی را بدست نیآورده اند یعنی آمار و ارقامیکه بعنوان كمك بفردوس رسیده مثل چهارده هزار یتیم و دو هزار چادر اینها تمام کمکهای است که جمعیت های مختلف ملی و دولتی کرده اند همانکه مدارس با آن وضع که من احساس غرور کردم که کلاسهای پنجم و ششم متوسطه دخترانه در زیر چادر تشکیل شده بود مدارس ابتدائی هم زودتر تشکیل شده بود همانطور که آنها یکسپاهیان بهداشت و دانش و مهندسی هجده تایی بچه های جوان برداشته بودند اینها مأمورین دولت هستند و دولت و ملت از هم جدائی ندارند (صحیح است) (روحانی) - بنده از آنهاییکه خدمت کرده اند مثل شیر و خورشید و بهداری و آب و برق تجلیل کردم بلکه بانک کشاورزی و پست و تلگراف را گفتم که کاری انجام

نداده اند) البته بنده نخواستم دفاع بکنم از دستجات بخصوصی و من چون خودم بآن مناطق رفته بودم جاهای بخصوصی را دیدم که واقعاً هیچ نوع امکان زندگی برایشان وجود ندارد و شما خدا را شکر کنید افراد با روحیه قوی دارید و اگر واقعاً آن مصیبتیکه در کاخک بوجود آمده بود بفردوس وارد آمده بود امروز این روحیه در بین مردم نبود مطمئن باشید که همین دیشب شورای هماهنگی با حضور جناب آقای دکتر خطیبی بکارهای مختلف رسیدگی کرده و نه تنها برای فردوس بلکه برای تمام مناطق که این مصیبت برای آنها بوجود آمده و دولت وظیفه خودش میداند که به این امر رسیدگی بکند کما اینکه رئیس دولت در اولین روز بدون اینکه به هیچکدام از برنامه های معمولی یا فوق العاده ای که پیشتر برنامه اش میگذازانند برسد بآن ناحیه مسافرت کردند و بمن مأموریت دادند و کمال علاقه را داشتند باینکه با ساختن خانه های خوب در این مناطق وضع مطلوبی بوجود آید و انشاء الله ساختن خانه های خوب بزودی در این مناطق شروع خواهد شد و بیابان خواهد رسید و بسا توجهات اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر دولت و وظائف خود را بخوبی انجام خواهد داد (احسن).

رئیس - آقای دکتر خطیبی فرمائید.

دکتر خطیبی - بنده خیلی متأسفم که چون کار داشتم و نمایندگان محترم خود میدانند که چکار داشتم ترجیح دادم بیشتر در پشت میز کارم باشم و از جناب آقای ریاضی رئیس محترم مجلس شورای ملی اجازه گرفتم و رفتم علاقمندی نمایندگان محترم مجلس شورای ملی باینکه از جریان حادثه و کمکهاییکه تا کنون شده است در اولین جلسه حاصل فرمایند بداند باعث شد که بنده بمجلس بیایم و شخصاً در اینجا گزارش بطور دقیق از کارهایی که انجام شده است و وضع مناطق آسیب دیده در حال حاضر بعرض نمایندگان محترم برشان هم از نظر سمت نمایندگی مردم که افتخار آنرا دارم و هم درست مدبر عامل شیر و خورشید سرخ که مسئولیت نسبتاً سنگینی در این حادثه بهم رسیده داشته است (صحیح است) بدو باید عرضی کنم جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی ولیدر های

سه فرا کسیون با اتفاق خود بنده و نمایندگان محترم مناطق آسیب دیده فردا عازم منطقه هستند و بچشم خواهند دید که وضع چه بوده و در ظرف ده بیست روز چه شده و بعد از آنکه باز گشتند خودشان شاهد گویائی از اقدامات انجام شده خواهند بود و باید عرض کنم که سه نفر همکار عزیز و صدیق و محترم مجلسی ما جناب آقای روحانی و جناب آقای شریعت جناب آقای دکتر اعتمادی و افاضاً در این مدت مانند سه نفر امدادگر شیر و خورشید سرخ، شب و روز با بنده همکاری داشتند و اینک با بداز آقایان سیاستمداری بکنم زیرا در تمام ذاباق و ساعات حساس و ناراحت کننده در منطقه بودند و همکاری میکردند حادثه‌های بسیار سهمگین بود و تا کسی بچشم نه بیند عظمت آنرا نمیتواند درک کند خود بنده متأسفانه در اولین و دومین روز حادثه در خارج از کشور مشغول معالجه بودم ولی بمحض اطلاع بلافاصله برگشتم و به گناباد رفتم و جناب آقای نخست وزیر و عده ای از وزیران را آنجا دیدم که فداکارانه تلاش میکردند و در آن روزهای اول که هم امدادگران بهت زده هستند و هم آسیب دیدگان وضع را سرو صورت میدادند و همانطور که استحضار حاصل فرمودید وجود جناب آقای نخست وزیر و وزیران در منطقه و نظم تمشیت امور بخصوص در روزهای اول بسیار بسیار موثر بود و بعداً یک ستاد عملیات امدادی تشکیل شد که سرپرستی آن را از نظر وظیفه ای که در شیر و خورشید سرخ بنده به عهده داشتم جناب آقای نخست وزیر به بنده محول فرمودند این ستاد مرکب بود از نمایندگان وزارتخانه‌هایی که میبایستی خدمات امدادی و فوری در آن منطقه انجام بدهند چون وقتی حادثه‌ای پیش می‌آید یک در روزهای اول و بلکه ماه‌های اول یک قسمت خدمات امدادی و عمرانی فوری باید انجام شود تا وقتی که زمینه برای خدمات اساسی و آبادی منطقه که البته محتاج به مطالعه و فرصت کافی است آماده گردد برای اینکه این کارهای امدادی و فوری بسرعت انجام شود بدستور جناب آقای نخست وزیر نمایندگان وزارتخانه‌های مسئول بصورت ستاد عملیات امدادی انتخاب شدند از جمله نماینده ارتش و نماینده وزارت بهداری و نماینده وزارت آب و برق و نماینده وزارت کشاورزی و

نماینده وزارت اصلاحات ارضی و نماینده وزارت کشور و نماینده وزارت راه و نماینده وزارت دادگستری و نمایندگان دستگاه‌های دیگر که هر کدام مسئولیتی به عهده داشتند در پیش آمدن حوادث مطابق قواعدی که هست اولین اقدام نجات مجروحین است چون برای آنها دیگر فرصتی نیست حالا به بینیم در اجرای این وظیفه چه خدماتی انجام پذیرفت در منطقه آسیب دیده چند بیمارستان وجود داشت یکی بیمارستان گناباد که متأسفانه بعد از زلزله نیمه ویران شد و بغوریت در زیر چادر مستقر گشت و یکی بیمارستان صالحیه بیدخت و سوم بیمارستان قائن و این هر سه بیمارستان متعلق به وزارت بهداری است و همچنین بیمارستان تربت حیدریه و بیمارستان بیرجند که متعلق بشیر و خورشید سرخ است و چون بیمارستان فردوس بکلی در هم ریخته بود و بلافاصله چنانکه جناب آقای روحانی شاهد هستند در کمتر از ۴۸ ساعت (روحانی در مدت ۲۳ ساعت) یک بیمارستان صحرائی در فردوس مستقر و آماده شد که تا یکصد و پنجاه تخت خواب داشت نمایندگان محترم توجه فرمائید که در فاصله ۲۳ ساعت از وقوع حادثه با بعد مسافت حمل و نصب چنین بیمارستانی کار آسانی نبود (صحیح است) (روحانی) - و بسیار هم خوب کار میکنند) این بیمارستان هم اضافه شد بان بیمارستانها در اینجا باید از کمک‌های بسیار ارزنده ارتش شاهنشاهی در سمت مدیر عامل شیر و خورشید سرخ ایران و بیست نماینده مجلس شورای ملی و از خدمات بسیار گران‌بایه ارتش شاهنشاهی، نیروی هوائی شاهنشاهی افراد تکاور و افسران و درجه‌داران و سربازان که تمام امکانات و وسائل خود را باختیار خدمات امدادی گذاشتند سیاستگرایی کنم بلافاصله وسائل امدادی بوسیله نیروی هوائی شاهنشاهی بمنطقه برده شد چادرها با کمک ارتش مستقر شد و اطراف پزشکان زیادی بمنطقه آمدند و با همکاری پزشکانی که بودند و سپاهیان بهداشت کمک‌های درمائی قابل توجهی انجام پذیرفت بطوریکه امروز که در محضر مقدس مجلس شورای ملی گزارش عرض میکنم باینکه بمرض برسانم که با کمک پزشکان ارتش، پزشکان وزارت بهداری سپاهیان بهداشت پزشکان داوطلب و پزشکان شیر و خورشید سرخ مجروحین حادثه معالجه و مدارا شدند

و اکنون بیمارستانهایی که در منطقه هست اعم از ثابت و صحرائی بکارهای عادی درمانی مشغولند و این یک خدمتی بود که شاید بچشم نیاید زیرا مهمترین چیزی که در این گونه مواقع بچشم می‌آید این است که در روزهای اول چقدر چادر یا پتو یا خواربار توزیع شده است ولی چقدر مجروح سداوا شده این یک موضوعی است که با همه اهمیت شاید در ظاهر امر بچشم نیاید ولی اولین و مهمترین کمک بود که باید همکاری دسته جمعی بنحو خوبی انجام پذیرفت چون آن کسی که زنده است ممکن است سه شب هم بدون چادر زنده گمی کند یا با بی‌غذائی بسازد ولی کسی که مجروح است باید جان او را فوری نجات داد این از وظایف اولیه امدادی و انسانی است (صحیح است) بلافاصله پس از اینکه تقریباً اطمینان حاصل شد که مجروحی در منطقه نیست کمک‌های دیگر شروع شد دیدیم که اول لازم است مخسرات منطقه برقرار شود در تمام این مناطق پست های تلفن شیر و خورشید سرخ برقرار شد از جمله در گناباد در فردوس و دشت بیاض و خضری و کاخک و قائن و چند دستگاه سیار تلفن هم مدام در محل هستند و همین الساعه که من از دفتر کلام برای تقدیم گزارش بمجلس شورای ملی آمدم بانام مأمورین خود ارتباط مستقیم داشتم و گزارش بگرفتم و شاهدش جناب آقای روحانی هستند و جناب آقای شریعت که مدام در منطقه بودند و باین ترتیب نگرانی از نظر ارتباط دائم مناطق آسیب دیده با تهران دیگر وجود نداشت (کلانتری) - اهالی هم از این وسایل ارتباطی استفاده میکنند ؟ (البته این مربوط بکار مردم نیست تلگرافخانه ها و تلفنخانه ها هست و کارهای جاریشان را مردم از طریق دستگاههای دولتی و وزارت پست و تلگراف و تلفن انجام میدهند ما فقط کارهای فوری و امدادی را که مربوط بشیر و خورشید سرخ است بوسیله تلفنهای مخصوصی که در بیست و چهار ساعت روشن است انجام میدادیم و میدهیم بعد رسیدیم بکمک‌های اولیه البته منطقه هم وسیع بود و بسیار دور دست بفرمان اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر که از نخستین ساعات در وقت خدمت امدادی را شخصاً نظارت میفرمودند

هوایما های نیروی هوائی ارتش شاهنشاهی در روزهای اول حادثه چادر و لوازم ضروری دیگر را بسرعت از تهران بمشهد رسانیدند و از آنجا با کامیون های ارتش بگناباد و فردوس و سایر نقاط حمل میشد و حتی تعدادی چادر را با پاراشوت در منطقه بزمین ریختند وزارت راه بلافاصله یک فرودگاه در گناباد بوجود آورد که در روز سوم حادثه خود بنده با هوایما در همانجا فرود آمدم و بعداً این فرودگاه مرمت شد و بصورت کاملتری درآمد و اینک در نظر است بزودی اسفالت شود .

ایجاد این فرودگاه برای روزهای اول حادثه بسیار زقیمت بود و باید در اینجا از خدمات جناب آقای مهندس شالچیان تشکر کنم در چند کلمه باید بگویم در این ده بیست روز هر کس که پاداشت سرعت در دیده گر تصور فرمائید که وقت و فرصت و امکان و قدرت کار بیشتری بود و انجام نشد و اگر چنین تصویری بشود کمال بی انصافی است این را با نهایت اعتقاد عرض میکنم زیرا بیشتر اوقات در آن مناطق بودم و بچشم دیدم که تمام دستگاههای دولتی لشکری و کشوری با کمال جدیت و کوشش تمام امکانات خودشان را در اختیار گذاشتند جناب آقای رئیس مجلس مکرر این جمله را میفرمایند که شهر لندن و پاریس را یکروزه نساخته‌اند در بیست روز نمیشود هم بچنین حادثه عظیمی مسلط شد و هم شهرسازی و ده سازی کرد و مشکلات مختلف همه را از میان برداشت موضوع بدو قسمت است قسمت اول کمک‌های امدادی است قسمت دوم نوسازی است بر نامه نوسازی را شخص اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریا مهر تحت نظر گرفتند و او امری صادر فرمودند و هم اکنون از طرف دولت برنامه‌های دقیقی در دست تنظیم است خود بنده در کمیسیونها شرکت دارم و همانطور که شاهنشاه آریا مهر پس از بازدید مناطق آسیب دیده به اتفاق علیاحضرت شهبانو فرمودند بزودی در آن مناطق مردمی مرفه‌تر و با امکانات و وسایلی بیشتر و کشاورزی بهتر و خانه‌های آباد خواهیم دید متأسفانه عده زیادی در این حادثه جان سپردند ولی در مقابل خواست خداوند جز تسلیم و رضا چاره‌ای نیست واقعه ای بود غیر قابل پیش‌بینی ولی آنها که باقی خواهند ماند بفرمان شاهنشاه

آریا مهر از مزایای زندگی بیشتر و بهتری برخوردار خواهند شد بدیهی است که رسیدن به این هدف عالی کمی فرصت میخواید حادثه ۹ شهریور بود خالصاً ۱۴ مهر است یکماه و چندروز بیشتر نیست (دکتر یگانگی - اعتبار کافی دارید؟) این راهم بعرض میرسانم چون بنده فکر میکنم که لازم است و علاقه دارید از جزئیات کار مستحضر بشوید بنده جزئیات را بعرض مجلس شورای ملی میرسانم و هر سؤالی که پیشد با کمال افتخار جواب خواهم داد پس از اجرای کمکهای اولیه مربوط بنجات معجرو حین و برقراری پستهای تلفنی که خیلی لازم بود کمکهای امدادی که عبارت بود از ارسال چادر و پتو و خواربار شروع شد روز شنبه این حادثه اتفاق افتاد و روز یکشنبه تقریباً معلوم شد که وسعت حادثه چقدر است شاهنشاه آریا مهر و علیاحضرت شهبانوروز چهارشنبه همان هفته بنقاط آسیب دیده تشریف فرما شدند باید عرض کنم تشریف فرمائی شاهنشاه آریا مهر و علیاحضرت فرح پهلوی شهبانوی ایران بنحو محسوسی بمردم آرامش و سکونت خاطر داد و همه را به آینده امیدبخشی امیدوار کرد بطوریکه از فردای آنروز معلوم بود که مردم از حالت بهت زدگی بیرون آمده اند و خوردشان هم بتدریج برای بهبود وضع خویش تلاش میکنند چادر و وسائل امدادی فرستاده شد ملت ایران چنانکه دیدیم آنچه در امکان و قدرت داشت در طبق اخلاص گذاشت و برای کمک ببردان و خواهران آسیب دیده خود به شیر و خورشید سرخ داد و تمام این کمکهای جنسی به منطقه فرستاده و تقسیم شد اعانات نقی قابل توجهی جمع آوری شد که قسمتی از آن در حساب شیر و خورشید سرخ متمرکز است و قسمت دیگر در حسابهای دیگر است که طبق تصمیم هیئت امانه قرار است در حساب مخصوص شیر و خورشید سرخ متمرکز شود و از آن برای مصارف کمکهای امدادی و عمران و نوسازی استفاده گردد مؤسسات صلیب سرخ هلال احمر جهانی کشورهای مختلف کمکهای زیادی کرده اند این کمکها یا بصورت نقدی بود یا بصورت جنسی بود چادرهای زیادی فرستادند در حال حاضر در حدود ده هزار چادر در منطقه هست باید عرض کنم مطابق آمارهایی که داشتیم مجموع افراد بی خانمان در حدود ۱۲ هزار

خانوار تعیین شده بودند ولی چون زلزله ها ادامه داشت بعضی ازدهات که ظاهراً فروز ریخته بود آنها هم تقاضای چادر میکردند ساکنین آن نگران بودند ولی خوشبختانه بمردوزلزله خفیف تر شد و حالا برای این مقدار ازدهان فکر خاصی شده است که کمک نقدی و فنی بشود چنانکه خودشان خانه های خود را مرمت کنند با اینهمه فکر هزار واحد مسکونی دیگر هم شد که مجموعاً ۱۵ هزار واحد مسکونی اعم از چادر یا خانه های بشکل سوله یا آتزیوز در مناطق ساخته بشود و هم اکنون ساختمان هزار واحد مسکونی در فردوس آغاز شده است و هزار واحد دیگر هم قرار است در کاخک و دشت بیاض و خضری و بیناباج و چرمه و هم و سایر نقاط ساخته بشود و بعد هم هر قدر امکان داشته باشیم که تا پایان مهر ماه از اینگونه واحد ها بسازیم خواهیم ساخت چون که میدانید این پولها تقریباً از میان میرود چون اینها خانه های موقتی است و وقتی خانه های دائمی ساخته بشود تقریباً جز مقداری از مصالح آن بقیه قابل استفاده است و البته این شرکته ها حاضرند از این خانه ها تقریباً ده هزار دستگاه تحویل بدهند ولی سال دیگر و این بدر نمیخورد باید تا پایان مهر ماه و حداکثر تا پانزده آبان ماه آن مقدار که دستگاههای سازنده در قدرت دارند بسازند و یک مقدار از مشکل مسکن با این ترتیب مرتفع شود از کشورهای مختلف چادرهای زمستانی بسیار خوب رسیده و باز هم خواهد رسید قسمت مسکن و چادر رفع خواهد شد پتو و بچد کافی داریم شاید ۲۰ هزار پتوی عالی و درجه یک که در دست توزیع است شاید در روزهای اول اگر تقسیم میشد بدست مستحق کمتر میرسید باید این کمکها موقی تقسیم بشود که کارتهای شناسائی را بخانواده ها داده باشیم بینیم چند نفرند و چه کم دارند و چه گرفته اند و الا در روزهای اول که کارها سامانی نگرفته است احتمالاً ممکن است تفریط بشود و حالا چون وضع منطقه بنحو محسوس آرامش پیدا کرده است امکان توزیع این کمکها به آسانی میسر است ترتیب توزیع خواربار در این مناطق نواحی که احتیاج باشد داده خواهد شد بنده ۲۰ سال است که اقتدار خدمتگزاری شیر و خورشید سرخ را دارم خدمات امدادی در هیچ حادثه ای به این خوبی و به این ترتیب و نظم انجام

نگرفته این جمله را از این جهت عرض کردم که واقعاً خدماتی در این منطقه شده است که اگر توضیح بدهم فوق العاده مورد توجه و تحسین مجلس شورای ملی قرار خواهد گرفت نمایندگان خراسان که در منطقه شاهد بودند میدانند که به امر بشدگان علیاحضرت فرح پهلوی شهبانوی ایران برای کودکان آسیب دیده در مناطق زلزله زده مهد کودکان زیر چادرها ایجاد شد و بانوان داوطلب جمعیت خیریه فرح پهلوی و شیر و خورشید سرخ و سایر دستگاهها اداره امور آنها را بعهده گرفتند خدمات بانوان در این حادثه بسیار ارزنده بود موضوع کودکان که مطرح شد باید عرض کنم که در روزهای اول حادثه اینطور بنظر میرسید که شاید کودکان بی سرپرست در منطقه زیاد باشند و بودند ولی رسم روستائینان و روستائیان ایران را میدانید که معمولاً اگر از یک خانواده ای طفلی باقی بماند بستگان درجه دوم و سوم حاضر نیستند بکسی واگذار کنند و خودشان او را نگاه میدارند و به این مناسبت تعداد اطفالیکه بعنوان اطفال بی سرپرست در منطقه پیدا شد در حدود ۶۰ نفر بود که باید از سازمان اوقاف لشکر کنم که در روزهای اول حادثه این ۶۰ طفل را در یک دبستان جمع آوری و نگاهداری کردند و بعد به امر شهبانوی ایران شیر و خورشید سرخ یک پرورشگاه سحرانی در کتاساد بوجود آورد که در تشریف فرمائی مردم علیاحضرت فرح پهلوی شهبانوی ایران در هفته گذشته از طرف شیر و خورشید سرخ این پرورشگاه به جمعیت خیریه فرح پهلوی اهدا شد و اکنون جمعیت خیریه فرح پهلوی این پرورشگاه را اداره میکند و اینطور بامر علیاحضرت در تمام مناطق زلزله زده مهد کودکان ایجاد شد و برای اطفال غذای گرم و وسائل تعلیم و تربیت فراهم گشت و این را جناب خانم دکتر یارسای ملاحظه فرمودند که در ظرف بیست روز چگونگی حتی حمام در زلزله چادر ساخته شد و باید عرض کنم در ۱۶ نقطه ۱۶ حمام ساخته شده دکانهای نانوایی ساخته شد که نمونه آنها را علیاحضرت ملاحظه فرمودند. در این خدمات همه مؤسسات خیریه و بانوان و مددکاران اجتماعی و جوانان امدادگر همکاری که بسیار ارزش و شایسته تقدیر

بود. تمام سازمانهای دولتی و لشکری و کشوری همه در این خدمات سهم و شریک بودند و هیچ کوتاهی نشد بدیهی است که هنوز نواقص زیادی هست ولی بتدریج و در طرف مدت کمی این نواقص مرتفع میشود و دوره خدمات فوری پایان مییابد و برنامه های اساسی و نوسازی انجام میشود نکته ای که مورد توجه خاص علیاحضرت فرح پهلوی شهبانوی ایران بود مکرر یاد آوری میفرمودند این بود که بموازات این اقدامات مردم هم خودشان باید همت بکنند نه اینکه به نشینند و در انتظار دریافت کمک باشند اینها باید توجه کنند که زنده هستند و برای آینده خودشان باید تلاش بکنند و اینطور در چادر نشینند و منتظر باشند که با آنها کمک بشود این صحیح نیست و اکنون همه کوشش امدادگران و ستاد هماهنگی در اجرای اوامر علیاحضرت شهبانوی اینست که مردم را بتلاش و کوشش خودکاری و خودیاری وادارند لابد سؤال خواهید فرمود در زمستان چه خواهد شد؟ جوابش اینست که عرض میکنم منطقه از نظر چادر و از نظر خانه های ساخته شده موقت چنانکه عرض کردم کاملاً پوشیده میشود و بعضی چادرها که زمستانی نیست تعویض میشود و چادرها بوسیله افراد ارتش بسبک خوبی زده میشود بطوریکه اطراف چادر آب و رو درست خواهد شد چتر اغنائی هم برای گرم کردن چادرها بین آنها توزیع خواهد شد و این چادرها اگر خوب زده شود کاملاً قادر است آسیب دیدگان را از سرمای زمستان نگهداری بکند بخصوص که مراقبتهای لازم بعمل خواهد آمد البته کوشش های دیگری هم شده است که با کمک ارتش خانه های بیشتری ساخته بشود و زلزله فروبین درست با دوروز اختلاف باز زلزله خراسان اتفاق افتاد، دشت قزوین بمراتب سردتر از این منطقه است در زمستان آن سال اکثر مردم دشت قزوین زیر چادر زندگی کردند و جناب آقای دکتر الموتی شاهد هستند که چون چادرها خوب زده شده بود و مردم هم بترازی گذران زمستان خود خانه های موقتی ایجاد نمودند مشکلی پیش نیامد. البته دولت کوشش دارد و مدام مشغول است که هر چه زودتر ساختمانهای دائمی را هم شروع کند و یک برنامه خاصی برای نوسازی بسبک جدید در دست تهیه است که

طبعاً مدتی وقت خواهد گرفت و شاید بواسطه سرمائیکه در پیش خواهد بود کار را کند بکنند ولی کار اساسی بزودی در آنجا شروع خواهد شد و این اطمینان حاصل است که مراقاتهای لازم در زمستان خواهد بود. یک بیمارستان سیصد تختخواهی صحرائی از طرف صلیب سرخ انگلستان اهدا شده که در گناباد در حال نصب است بیمارستان صحرائی پاکستان نیز مشغول بکار میباشد بیمارستان صد تختخواهی در فردوس زیر چادر باقی خواهد ماند بیمارستانهای دیگری هم که موجود است کار خود را ادامه خواهند داد ۱۵ واحد درمانی که در هر یک پنج دستگاه چادر نصب شده است یکی برای سکونت پرسنل، یکی برای درمانگاه، یکی برای داروخانه و دو تا برای چهار تختخواب موقت جهت بیماران آماده بکار است بطوری است که بیماران تمام نقاط بتوانند از این درمانگاههای مجهز با آمبولانس استفاده کنند و سعی خواهیم کرد که در صورت لزوم بر تعداد این مراکز افزوده شود ضمناً در این مراکز اشخاصی هم که امراض بومی مثل تراخم و کچلی دارند درمان خواهند شد و الاحضرت شاهدخت شمس پهلوی ریاست عالی جمعیت شیر و خورشید سرخ بلافاصله پس از مراجعت از مسافرت بمنطقه زلزله زده تشریف فرما شدند او امری صادر فرمودند برای اضافه کردن بعضی از قسمت‌ها و توسعه کمکها که بموقع اجرا گذارده شد و کسانی که از خارجیه آمدند و این تأسیسات را دیدند واقعاً تحسین کردند معاون دبیر کل اتحادیه صلیب سرخ که یک مقام رسمی است رسماً خدمات امدادی انجام شده را تقدیر کرد و بخوبی دید که ملت ایران قادر است خود بر روی جراحات خویش مرهم بگذارد ملت ایران با نهایت همبستگی و دلسوزی و صمیمیت و فداکاری همه قوای خودش را برای نجات آسیب دیدگان بکار برد بدنی یا درمی یا قلمی یا قدمی و ما توانستیم بدنی بفهمانیم که قادر هستیم وظیفه خود را در این چادری انجام دهیم البته هر کمکی بما بکنند کمک ایشان دوستانه است و ما با کمال میل قبول خواهیم کرد که اینک هنگام بروز این گونه حوادث در کشورهای دیگر نیز شیر و خورشید سرخ بنمایند کمی از افکار خیرخواهانه ملت ایران کمک می کند البته کمکهایی انسان دوستانه کشورهای مختلف جهان بسیار ارزنده بود و شیر و خورشید سرخ را در اجرای وظیفه‌ای که بمهده داشت

یاری کرد درباره مدارس جناب خانم دکتر یارسانی وزیر محترم آموزش و پرورش در جریان هستند کمک شش چادر از طرف وزارت آموزش و پرورش تهیه شد و در جریان نصب است قسمتی از کلاسها دائر شده و اطفال در زیر چادر در می خوانند و بقیه نیز تا اواخر این ماه آماده و نصب خواهد شد و فردا جناب آقای رئیس و رؤسای فراکسیونها تشریف خواهند برد ملاحظه خواهند فرمود. مشکل چادر را عرض کردم، مشکل تقدیه را عرض کردم بقیه برنامه‌ها هم عرض می کنم که در دست تهیه است همین دیشب جلسه شورای هماهنگی ریاست جناب آقای نخست وزیر تشکیل شده بود این جلسه کلیه وزراء و مسئولینی که خدمتی در نقاط آسیب دیده بمهده دارند شرکت داشتند و دیشب تصویب شد دو فرودگاه بزرگ برای گناباد و فردوس ساخته شده و اعتبارش هم تصویب شد در مورد فردوس جناب آقای روحانی انتخاب سند بفرمائید از این گفته شده که هم در فردوس هم در گناباد دو فرودگاه ساخته خواهد شد برای فرود آمدن هواپیماها و آسان کردن مشکلات حمل و نقل که در زمستان در پیش خواهیم داشت برای اسفالت جاده‌ها دیشب تصمیم گرفته شد و راه حلی پدید آمد که اعتبارات آن از کجا فراهم بشود دو شورای اینک خدمات را بمهده دارد، یکی شورای هماهنگی است و یکی هم ستاد عملیات امدادی است که خود بنده در گناباد اداره می کنم و می دانید که اغلب در منطقه بوده ام و فردا هم خواهم رفت آنچه که باید بطور خلاصه عرض کنم این است که در مدت بیست و چند روزی که وقت بود فکر نمیکنم غفلتی از طرف هیچ دستگاهی شده باشد و با تمام وجدان در محضر مقدس مجلس شورای ملی عرض می کنم تمام وزارتخانه‌ها با تمام قوا تلاش کردند تمام دستگاههای مشغول ببا نهایت جدیت کار کردند باید انصاف داشته باشیم در این فرصت کم بیشتر از این نمیشد و زرد و نمایندگان مجلس اغلب در منطقه بودند و هستند یک یک هم آهنکی بسیار خوب وجود دارد و این طور استنباط شد این بار که علیاحضرت شهبانوی بار دوم تشریف فرما شدند خاطر مبارکشان از خدمت انجام یافته مسرور بود و بنده وظیفه خود میدانم که

دیگر از توجه و عنایت و مرحمت علیاحضرت شهبانوی شاهنشاه آریامهر و علیاحضرت فرح پهلوی شهبانوی ایران که همانطور که عرض کردم لحظه به لحظه در جریان خدمات بودند و شخصاً نظارت و هدایت میفرمودند و با مسافرت مکرر دو منطقه روحیه آسیب دیدگان و امدادگران را تقویت فرمودند سیاستگری کنم و همچنین سیاستگری مجلس شورای ملی را به پیشگاه شاهنشاه آریامهر و علیاحضرت شهبانوی تقدیم دارم. و الاحضرت شاهدخت شمس پهلوی ریاست عالی جمعیت شیر و خورشید سرخ در همه ساعات در جریان جزئیات خدمات امدادی هستند و عملیات امدادی را رهبری میفرمایند. سرکار غلبه بانوفریده دیبا مادر گرامی علیاحضرت دوبار بمنطقه آسیب دیده تشریف فرما شدند و خود در تقسیم کمک شرکت و نظارت فرمودند از جناب آقای نخست وزیر و همکاران محترم ایشان و وزرای کشور، بهداری، آموزش و پرورش، آب و برق، اصلاحات ارضی، کشاورزی، آبادانی و مسکن، دادگستری و رئیس بانک کشاورزی و مدیرعامل سازمان برنامه که همه وسائل را در اختیار گذاشتند تشکر میکنم که در حال حاضر اکثر قنوات نصیر شده بسیاری از نقاط برق و آب لوله کشی دارد و بقیه هم در دست اقدام است کارهای مربوط بوزارت کشاورزی و اصلاحات ارضی بسیار خوب پیش میرود بنده بعنوان دبیر ایرانی، بعنوان نماینده مجلس شورای ملی، بعنوان مدیرعامل شیر و خورشید سرخ سیاستگری میکنم و بساحت مقدس مجلس شورای ملی اطمینان میدهم که مؤسسات خیریه و دولت نهایت کوشش را بکار خواهند برد و با نهایت عجله و تمام امکاناتی که در اختیار دارند تربیتی خواهند داد که مسائل رفاه و آسایش هموطنان بطور موقت در مدت کمی بطور دائم فراهم بشود اعاناتی هم که جمع آوری شده حساب دقیق دارد گزارش آن را در یک جلسه دیگر در مجلس محترم خواهیم رساند یک قسمت از اعاناتی که صرف این قبیل کارهای امدادی اولیه میشود نصب می شود مرت چاهها مداوا یا تقدیه و از این قبیل و بقیه آنکه باقی میماند بمصرف نوسازی خواهد رسید برای

نوسازی برنامه وسیعی در نظر است امیدوارم بشکلیات امدادی دولتی و خیریه که مشترکاً همه دست بدست هم داده اند صمیمانه این خدمت مقدس را انجام میدهند اطمینان داشته باشید و یقین دارم که اطمینان دارند و فردا که رئیس محترم مجلس و رؤسای فراکسیونها بمحل تشریف میبرند پس از مراجعت آنچه بچشم دیده اند که امیدوارم اطمینان بخش باشد به استحضار مجلس مقدس شورای ملی خواهند رسانید (احسنت، احسنت)

روحانی. جناب آقای دکتر خطیبی جناب عالی وسعت فکر دارید خیلی شریف هستید اما اجازه نفرمائید که درست بگوئیم آینده آنهایی را که خوب کار کرده اند عرض کردم و آنهایی را هم که مسامحه کرده اند عرض کردم برای اینکه آینده توجه کند که این غفلتها نشود و الا بنده عرض کردم که روحیه مأمورین و خدمتگزاران در محل واقعاً آنقدر عالی بود و در حضور علیاحضرت شهبانوی عرض کردم و از این افراد قدر دانی کردم اما بعضی دستگاهها در مرکز مأموریتشان باید توجه داشته باشد و فرصتها را از دست ندهند (دکتر رفیعی در زمان هیچ دولتی در ایران اینقدر سرعت و جدیت دیده نشده) تصدیق همکار عزیز بنده که مخراسانی نیستند و فردوس و گناباد و قائن را ندیده اند ارزشی ندارد، دولت مورد تأیید بنده است و کارهایی که انجام شده همه را عرض کردم.

رئیس. آقای روحانی از اینک در این مدت این ناراحتی را دیده اند بیش از همه ما متأثرند (صحیح است) برای اینکه ما آنجا را ندیدیم، بنده مطالبی که امروز از آقای دکتر خطیبی شنیدم حتی تصورش اهم نمیکردم ولی آقای روحانی خودشان در محل بودند و بچشم دیده اند یقیناً متأثر هستند و آنچه را که میفرمایند از روی خلوص نیت است و اهالی این منطقه میتوانند امیدوار باشند و خوشحال باشند که شخص شهبانوی علیاحضرت شهبانوی شاهنشاه آریامهر سرپرستی آنها را بمهده دارند و همین امروز در مجلس ستاد میفرمودند که باید روستاهای نمونه ساخته شود و ما هم فردا با همکاران محترم لیدرهای هر سه فراکسیون آقایان خواجه نوری،

رامبد، یزشکیور و نمایندگان آن منطقه به نقاط زلزله زده خواهیم رفت و اگر هم نقائص مشاهده شد ما هم بعنوان خدمتگزار خواهیم آمد و خواهیم گفت تا در رفع آن نقائص اقدام بشود.

۷ - تعیین دستور و موقع جلسه بعد - ختم جلسه

رئیس - چون فعلا مطلبی در دستور نداریم با اجازه

خانها و آقایان جلسه امروز را ختم میکنیم جلسه باغ ۹ صبح روز پنجشنبه موکول میشود دستور جلسه انتخاب هیئت رئیسه مجلس شورای ملی خواهد بود.

(یکساعت و سی و پنج دقیقه بعد از ظهر جلسه ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - عبداللہ ریاضی